

SPRAWOZDANIE Z II SPOTKANIA AMBASADORÓW EAHP (BRUKSELA 21.10.2017)

W spotkaniu uczestniczyli: Joan Peppard (Prezydent EAHP), Petr Horak (Prezydent Elekt EAHP), Tony West (Kierownik Projektu), Jennie De Greef (Dyrektor Operacyjny), Gonzalo Marzal Lopez (Asystent Projektu), Isabel Valero Guerrero (Asystent Projektu) oraz przedstawiciele 26 krajów Europy.

1. Prezydent EAHP Joan Peppard powitała obecnych na spotkaniu, dziękując im za dotychczasowy wkład w rozwój projektu dotyczącego wdrożenia Europejskiej Deklaracji Farmacji Szpitalnej (w dalszej części tekstu nazywanej przeze mnie w skrócie Deklaracją).
2. Tony West przedstawił następujące cele, które udało się osiągnąć w ciągu ostatniego roku w ramach projektu wdrożenia Deklaracji:
 - Utworzenie sieci złożonej z organizacji krajowych państw europejskich, gdyż obecnie aż 34 krajowe organizacje są reprezentowane w tym projekcie.
 - Utworzenie grupy wolontariuszy zaangażowanych w projekt (przede wszystkim wolontariuszy tłumaczy, których wsparcie jest zdaniem EAHP bardzo potrzebne dla rozwoju całego projektu).
 - Rozwój kampanii podnoszącej świadomość dot. Europejskiej Deklaracji Farmacji Szpitalnej, w której udział mają wszystkie kraje, które zaangażowały się w ten projekt poprzez nominowanie ambasadorów, promowanie Deklaracji w swoim kraju oraz podjęcie wszelkich działań, które mogłyby wpłynąć na wprowadzenie założeń Deklaracji do codziennej praktyki (np. poprzez wpływanie na inne organizacje krajowe, wysłanie listów do Ministerstwa Zdrowia itp.).
 - Uruchomienie na stronie internetowej EAHP osobnej zakładki dotyczącej wyłącznie Europejskiej Deklaracji Farmacji Szpitalnej.
 - Aktywne działania na rzecz utworzenia Narzędzia do Samooceny (Self – assessment tool).

Następnie przedstawione zostały następujące plany do zrealizowania w nadchodzącym czasie:

- Zidentyfikowanie i utworzenie sieci ośrodków doskonalących/uczących (Statement Implementation Learning Collaborative Centres (SILCC)), których zadaniem będzie szkolenie i pomoc innym farmaceutom oraz szpitalom na terenie Europy we wdrożeniu wybranych założeń Europejskiej Deklaracji Farmacji Szpitalnej.
- Zwiększenie aktywności na rzecz podnoszenia świadomości i wiedzy o Deklaracji wśród organizacji krajowych takich jak grupy lekarzy, stowarzyszenia pacjentów, organizacje rządowe itp.

- Opracowanie krajowych strategii wdrożenia Deklaracji dla poszczególnych krajów i strategii działania dla ambasadorów.
3. Jennie de Greef podkreśliła, że odniesienie sukcesu we wdrożeniu Deklaracji zależy od każdego kraju osobno. Ze względu na konieczność ograniczania wydatków, EAHP w przyszłości w odniesieniu do aktywności, które nie zostaną uwzględnione w budżecie rocznym przewiduje konieczność podzielenia się kosztami z organizacjami krajowymi. W przypadku dodatkowych spotkań lub wyjazdów przewiduje 50% dopłatę do kosztów zakwaterowania w czasie jednej doby i pokrycie kosztów jednodniowego wyżywienia. Wszystkie dodatkowe opłaty musiałyby zostać uiszczane przez organizacje krajowe. Jednocześnie EAHP w każdym roku dla każdego kraju przewiduje (zgodnie z ustaleniami Walnego Zgromadzenia) dofinansowanie w wysokości 500 EUR, które może zostać przeznaczone np. na drukowanie materiałów informacyjnych, przygotowanie plakatów, ulotek lub na dofinansowanie kosztów powyżej wskazanych dodatkowych spotkań. Wstępnie przedstawiono propozycję zorganizowania spotkania treningowego dla ambasadorów w lutym 2018, które w odróżnieniu od obecnego spotkania miałoby charakter bardziej warsztatowy. Dodatkowo przedstawione zostały także następujące plany do realizacji w nadchodzącym czasie:
- Udoskonalenie strony internetowej.
 - Przygotowanie i dostarczenie większej ilości materiałów promocyjnych.
 - Zwiększenie aktywności w promowaniu Deklaracji za pośrednictwem mediów (w tym przede wszystkim na portalach społecznościowych).
 - Zwiększenie ilości wolontariuszy tłumaczy (aktualnie na rzecz tego projektu pracuje 16 wolontariuszy – w tym także jeden polski wolontariusz).
 - Przygotowanie filmu promocyjnego (m.in. dla promocji stosowania Narzędzia do Samooceny)
4. Następnie ambasadorowie poszczególnych krajów przedstawili w czasie swoich prezentacji krótkie sprawozdania dotyczące przede wszystkim działań jakie każdy kraj w ostatnim roku podjął na rzecz rozpowszechniania i promowania Deklaracji.

Wśród najczęściej spotykanych aktywności było promowanie Deklaracji w czasie prezentacji na krajowych spotkaniach i konferencjach oraz na spotkaniach o zasięgu regionalnym. Dodatkowo niektóre kraje w czasie konferencji przygotowują seminaria dedykowane ściśle samej Deklaracji. Niektóre kraje skarżyły się na ograniczone nakłady finansowe na rozwój farmacji szpitalnej, które nie pozwalają na wprowadzenie założeń Deklaracji. Dużym ograniczeniem w dalszym ciągu jest także niedostateczna ilość zatrudnionych farmaceutów i trudności w pogodzeniu codziennych obowiązków farmaceuty szpitalnego z jednoczesnym świadczeniem np. usług farmacji klinicznej. Niektóre państwa w ciągu ostatniego roku wprowadziły zmiany w krajowej legislacji np. w odniesieniu do określenia roli farmaceutów w badaniach klinicznych, wprowadzenia systemu kształcenia podyplomowego, sporządzania leków cytotoksycznych. Zmiany, które zostały wprowadzone przyczyniają się bezpośrednio do poprawy świadczonych usług i wdrożenia założeń Deklaracji. Wielokrotnie podkreślone zostało znaczenie cyfryzacji i wprowadzenia całkowicie elektronicznego obiegu dokumentów w szpitalach, które pozwoliłoby farmaceutom na oszczędność czasu, który mógłby zostać wykorzystany na realizację usług np. farmacji klinicznej.

Wiele państw (w tym także Polska) skorzystała ze wsparcia EAHP w przygotowaniu i wysłaniu listu do Ministerstwa Zdrowia, który ma poprzeć działania farmaceutów na rzecz wprowadzania zmian w ustawodawstwie i codziennej praktyce, które poprawiłyby jakość usług farmaceutycznych i bezpieczeństwo pacjentów, jednocześnie z zachowaniem standardów jednakowych dla całej Europy.

5. Następnym elementem dyskusji było budowanie sieci dokumentów źródłowych, których znajomość i do których dostęp mógłby pomóc farmaceutom w całej Europie w realizowaniu założeń Deklaracji. Dokumentami źródłowymi w projekcie wdrożenia Deklaracji mogą być: akty prawne dot. aptek szpitalnych i farmaceutów szpitalnych, obowiązujące standardy, wytyczne, przewodniki i dobre praktyki dot. działalności farmaceutów szpitalnych, ale także samodzielne opracowania, badania, analizy i inne informacje źródłowe przygotowywane przez farmaceutów nawet na poziomie pojedynczego szpitala, które mogłyby być istotne dla farmaceutów w kraju i poza nim. W zakładce dotyczącej Deklaracji na stronie EAHP planowane jest utworzenie bazy danych zawierających wszystkie informacje źródłowe z Europy, które będzie można odpowiednio filtrować i sortować, tak aby uzyskać informacje najbardziej potrzebne (niestety dokumenty będą zamieszczane póki co w oryginalnych wersjach językowych, jednak niektóre akty prawne są już dostępne w wielu wersjach językowych, więc istnieje duże prawdopodobieństwo, że staną się także użyteczne dla farmaceutów spoza ojczystego kraju).
6. Kolejną część spotkania była skoncentrowana na zapoznaniu ambasadorów z przygotowaną wstępną wersją Narzędzia do Samooceny (Self – assessment tool). Przed spotkaniem została ona rozesłana do ambasadorów i tłumaczy, aby w czasie spotkania możliwe było podjęcie dyskusji na temat tego pomysłu. Narzędzie do Samooceny jest jednym z najważniejszych elementów całego projektu wdrożenia Deklaracji i ma być formą ankiety dostępną dla wszystkich farmaceutów szpitalnych w Europie, którzy będą mogli sprawdzić na jakim poziomie wdrożenia Deklaracji znajdują się w danym momencie. Jednocześnie będzie także możliwe przeprowadzenie oficjalnej oceny dla apteki szpitalnej, w której jest się zatrudnionym. Pytania w ankiecie są pytaniami ogólnymi i jednakowymi dla każdego kraju. Są ściśle związane z Deklaracją i dotyczą poszczególnych założeń, a cała ankieta analogiczna do samej Deklaracji jest także podzielona na sekcje. Narzędzie do Samooceny pozwoli farmaceutom na samodzielne utworzenie planu działania na rzecz wdrożenia Deklaracji, na porównanie się z innymi aptekami szpitalnymi na terenie swojego kraju i całej Europy, na obserwację postępu jaki w wybranym okresie czasu farmaceuci wykonują w odniesieniu do każdego elementu Deklaracji. Celem ambasadorów i krajowych organizacji będzie promowanie tego Narzędzia w ciągu najbliższego czasu i zachęcanie farmaceutów do rozwiązywania ankiety, tak aby została zebrana jak największa ilość informacji o stanie farmacji szpitalnej w kraju i poza nim. EAHP w ramach wsparcia w promowaniu ankiety przygotowuje film promocyjny, który będzie zawierał przewodnik w rozwiązywaniu ankiety (wraz z napisami, dla których Polska również przygotowuje swoje tłumaczenie). Jednak pierwszym elementem, który poprzedzi promocję Narzędzia i który może się często okazać niezbędny do rozwiązania ankiety, będzie przygotowanie odpowiedniego tłumaczenia samej ankiety (Polska jest wśród 9 krajów, która takie tłumaczenie zamierza przygotować). Wszyscy uczestnicy spotkania uznali, że nawet

najdokładniejsze tłumaczenie na język ojczysty w dalszym ciągu może powodować różnice w rozumieniu poszczególnych pytań pomiędzy różnymi krajami, ze względu na bardzo dużą różnorodność w warunkach pracy farmaceutów szpitalnych w Europie. EAHP jest świadome pewnych ograniczeń i niedoskonałości z tym związanych, jednak podkreśla, że pytania mają charakter uniwersalny, ogólny, a umożliwienie farmaceutom np. dodawania komentarzy do pytań i precyzowanie swoich odpowiedzi doprowadziłoby do uzyskania danych, które byłyby niemożliwie do jakiegokolwiek analizy.

W dalszej części tej dyskusji przedstawiono szczegółowe techniczne instrukcje dot. samego rozwiązywania ankiety, przygotowywania analiz i dodawania tłumaczenia.

7. Ważnym punktem spotkania było uzyskanie wstępnych informacji na temat kolejnego elementu wdrożenia Deklaracji jakim ma być zidentyfikowanie i utworzenie sieci ośrodków doskonalących/uczących (Statement Implementation Learning Collaborative Centres (SILCC)), o których wyżej już wspomniano. Jednym z najważniejszych kryteriów kwalifikacji do udziału w tej „wymianie” (zarówno jako ośrodek szkolący jak i osoba wymagająca nauki) będzie rozwiązanie Ankiety do Samooceny.

Wstępnie uznano, że ośrodek, który ma zostać ośrodkiem doskonalącym musi wypełnić Ankietę do Samooceny, musi uzyskać w wybranej sekcji min. 70% i uzyskać także poparcie swojej organizacji krajowej oraz zgodę Dyrekcji na wzięcie udziału w projekcie. W ramach wynagrodzenia dla ośrodka, który będzie przeprowadzał szkolenie przewidziane są m.in. następujące benefity: darmowa opłata rejestracyjna dla jednego pracownika apteki w następnym kongresie EAHP, list gratulacyjny, link reklamujący ośrodek na stronie EAHP jako centrum doskonalące w danej dziedzinie.

Wstępnie uznano, że uczestnik takiej wymiany (farmaceuta, który ma się dokształcać) musi wypełnić Ankietę do Samooceny, musi zidentyfikować ośrodek, w którym chciałby się dokształcać w obszarze, w którym wymaga poprawy oraz uzyskać poparcie krajowej organizacji i zgodę swoich przełożonych. Jednocześnie powinien przygotować wstępny kosztorys transportu, pobytu i zakwaterowania. W ramach wsparcia EAHP na każdego uczestnika przewiduje 500 EUR dofinansowania dla szpitala, który wysyła farmaceutę na szkolenie (jednak nie może ono stanowić więcej niż 80% kosztów całkowitych). Jednocześnie uczestnik po przeprowadzonym szkoleniu jest zobowiązany do podejmowania działań mających na celu poprawę swoich wyników w obszarze, w którym się doskonalił.

Początkowo w pierwszym etapie EAHP przewiduje wytypowanie dwóch ośrodków „gospodarzy” i dwóch „uczestników” z każdego kraju (tu podkreślono olbrzymią rolę krajowych organizacji, które powinny w razie większego zainteresowania przeprowadzić odpowiednią selekcję).

W następnym etapie EAHP przeprowadzi dalszą weryfikację, która będzie miała na celu wytypowanie wszystkich ośrodków na terenie Europy, w taki sposób, który pozwoli na doskonalenie farmaceutów w każdym z rozdziałów Deklaracji z osobna (tzn. ma zostać stworzona taka sieć ośrodków doskonalących w Europie, aby znalazły się ośrodki szkolące np. z bezpieczeństwa terapii i inne ośrodki, które szkolą np. z przygotowywania leków. Aby nie doszło do sytuacji, w której jest wiele ośrodków szkolących w jednej dziedzinie, a brakuje możliwości szkolenia w innej).

Pierwsze podanie precyzyjnych i szerszych informacji na temat tej inicjatywy planowane jest w czasie 23 Kongresu EAHP (który odbędzie się 21 – 23 marca 2018 w Szwecji).

8. Końcowa część spotkania została poświęcona na dyskusję na temat dotychczasowej współpracy ambasadorów z EAHP i możliwości poprawy tej współpracy. Rozmowa dotyczyła przede wszystkim narzędzia programowego SharePoint, które zostało wprowadzone w celu uniknięcia nadmiernego wysyłania korespondencji mailowych, które były trudne do uporządkowania dla wszystkich ambasadorów. Następnie w ramach grup roboczych i krótkich warsztatów przygotowane zostały inne wstępne propozycje poprawy komunikacji i współpracy między ambasadorami oraz między EAHP i ambasadorami. Zaproponowano obniżenie kosztów zakwaterowania poprzez kwaterowanie w pokojach 2 – osobowych tych ambasadorów, którzy byliby zainteresowani takim rozwiązaniem. Dodatkowo zaproponowano m.in. zwiększenie ilości wideokonferencji lub konferencji telefonicznych, które pozwoliłyby na zmniejszenie wydatków i czasu związanego z podróżą.
9. Spotkanie zakończył Prezydent Elekt EAHP – Petr Horak, który po raz pierwszy uczestniczył w spotkaniu ambasadorów. Wyraził swoją aprobatę i poparcie dla dotychczasowych działań ambasadorów i dla całego projektu, który w bardzo krótkim czasie intensywnie się rozwinął. Zapowiedział, że w następnych latach będzie kontynuował i wspierał dalszy rozwój projektu na rzecz wdrożenia Deklaracji.